Borůvka, Otakar: Other works

Otakar Borůvka
Vzpomínka na akademika Eduarda Čecha

Rozhledy matematicko-fyzikální, 58, 1979/80, 466-467

Persistent URL: http://dml.cz/dmlcz/500275

Terms of use:

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* http://project.dml.cz

Poznámka: Transfiguračné rovnosti (5), (6) možno odvodiť aj porovnaním príslušných napätí naprázdno a prúdov nakrátko v oboch zapojeniach ([1], [2]).

Príklad 2:

Určte príkon P dodávaný zo zdroja EMN do vonkajšieho obvodu, ktorého schéma je na obr. 16.

Riešenie:

Trojuholník 123 nahradíme hviezdou (obr. 17), kde $R_1 = \frac{1\Omega . 2\Omega}{6\Omega} \doteq$ $\doteq 0{,}33\ \Omega$, a podobne $R_2 = 0{,}50\ \Omega$, $R_3 = 1{,}0\ \Omega$. Obvod sa zjednodušil na sériovoparalelné zapojenie, ktorého riešením máme $P = R\,I^2 \doteq 32\,\mathrm{W}$.

Literatúra:

[1] Kneppo Ľ., Benda O.: Teoretická elektrotechnika I. časť, SVŠT Bratislava 1970
2] Pinskij A. A.: Zadači po fizike, Nauka Moskva 1 977

Z dějin exaktních věd

Vzpomínka na akademika Eduarda Čecha

Akademik OTAKAR BORŮVKA

Mezi československé matematiky, kteří svým dílem podstatně přispěli k pokroku světové matematiky, patří v první řadě *Eduard Čech* (29. 6. 1893 — 15. 3. 1960).

Eduard Čech, rodák ze Stračova v severovýchodních Čechách, studoval matematiku na univerzitě v Praze v obtížných podmínkách první světové války a později (1921—22) v Turínu v Itálii u věhlasného profesora *G. Fubiniho*. Po krátkém působení na střední škole v Praze stal se v r. 1923 nástupcem profesora *Matyáše Lercha* na brněnské univerzitě, načež po skončení druhé světové války přešel v r. 1945 jako profesor na univerzitu do Prahy.

S příchodem Eduarda Čecha rozproudil se v Brně čilý matematický život. Eduard Čech především nesmírně oživil přednášky pro posluchače, které konal velmi přitažlivě a na nejrozmanitější témata. Vnesl vzruch do univerzitních zvyklostí svými promyšlenými organizačními náměty, zval do Brna vynikající zahraniční matematiky, sám konal časté přednáškové zájezdy do ciziny a o nich referoval. Oživil činnost JČSMF, na jejíchž schůzích velmi často přednášel a představoval svoje žáky a nesmírně příznivě působil na své spolupracovníky, jimž byl obětavým a laskavým učitelem a nedostižným vzorem pracovitého a pro matematiku nadšeného člověka.

Období mezi oběma válkami bylo pro vědeckou práci v matematice velmi příznivé. Tehdy teorie množin nastupovala svoji vítěznou cestu do moderní matematiky. Jejím vlivem vznikaly nové matematické obory (moderní algebra, topologie, funkcionální analýza aj.), ukazující nebývalé teoretické a aplikační možnosti v jiných vědách, zejména technických. Tento vývoj pokračoval po druhé světové válce ještě v širším rozsahu, kdy čerpal nové podněty v souvislosti s novou velkolepou počítací technikou a kdy se do něj postupně zapojovali příslušníci národů osvobozených od koloniální nadvlády. Eduard Čech nebyl tímto vývojem unášen, ale ve směrech své vědecké práce jej spolutvořil od samých základů.

Za své činnosti na pražské univerzitě vyvinul Eduard Čech další velké úsilí o rozvoj československé matematiky a zejména o organizaci vědecké matematické práce v rámci Československé akademie věd, zřízené v r. 1952. Celková vědecká činnost Eduarda Čecha zahrnuje 94 vědeckých prací, devět vědeckých knih a 7 středoškolských učebnic.

Prof. Eduard Čech vychoval u nás mnoho vědeckých pracovníků v matematice, vytvořil vědecké školy světové pověsti v oborech diferenciální geometrie a topologie a podstatně přispěl k modernizaci vyučování matematice na našich středních školách, zejména v prvním období těchto snah. Četní matematici na celém světě byli ovlivněni jeho myšlenkami a navazovali a stále navazují na jeho vědecké práce.

Za vědecké a budovatelské zásluhy byly akademiku Eduardu Čechovi uděleny v našem státě vysoké pocty a rovněž zahraniční univerzity, akademie a vědecké společnosti jej poctily vysokými vyznamenáními.